

Megérinteni egy nőt

Néztem a drótkerítés mögött egymásra pakolt cserepeket, és lassan tudatosult bennem az érzés. Még bő másfél hónap volt hátra a költözésig, úgy számoltam, cseresznyeérésre érek haza. Az út mellett a cseresznyefa virágai már leszáradtak, apró kis göbök jelezték, hogy nemsokára érik a gyümölcs, a szöszös száruk megadóan csüngtek lefelé. A törzs mellől nézve összeborultak a fák, sűrű hidat alkottak a fejem felett, a zsongó májusi délutánban álmos kutyák feküdtek az oldalukra dőlve. A kertekben busa fejú rózsák nyíltak, harsányan pötyözték tele a házak falát vagy a kertkaput. A fény néhol átszűrődött az ágak között, akkor hívtalak, Asha, hogy elmondjam, van egy út, amin szeretném, ha végigjönnél velem, bár tudom, addigra egészen másféle csönd lesz, sokkal érettebb és édesebb szagú, fülledt is talán, és bágyadtabban fekszenek majd az állatok, de most már nem bánom, hogy meg kell várnom ezt a csöndet, hátha elnémul addigra a város, és a halottakra is másképp emlékszem majd.

Féltem a háztól, és vártam is a találkozást, tudod, a régi falakról mindig azt hittem, elválasztanak, de már nem. Sokkal nehezebb egy sivatagot kettészelni, mint eljutni a legmagasabb csúcsokig. De ehhez a belátáshoz jó pár hegyet meg kell mászni.

David mesélt erről, hogy miután megszülettünk, úgy döntött, jobban vigyáz magára, legalábbis azt remélte, óvatosabb lesz, ha a sivatagnak és az Antarktisznak vág neki. Tudta, le nem zuhanhat, de hogy micsoda erővel kell megküzdenie, az őt is meglepte. Azokról az utakról hazaérkezve szokott le arról, hogy az időről meséljen, felesleges lett volna rákérdeznie a ráncokra, magáért beszélt az arca. Én akkor még úgy képzeltem, a homok miatt lehet, a dűnék buckáit elirigyli a bőre. Később a horizontra fogtam, mondván, az ember egyszerűen nem bírja el a végtelenséget, és inkább megrepszti saját felületeit, minthogy kimondja, megítéltetett oda-fent. Mert David Einsof egyre mélyebbre ásott magában, kereste azt a pontot, amit átléphet, és jó érzéssel mindig talált ilyet, egészen addig, amíg Manoklein elé nem állt. A testvérem ugyanis tizennégy éves születésnapunkra azt kérte, vigyen fel minket magával, a mesék helyett mutassa meg nekünk a Hóoroszlánt, ha valóban létezik, bizonyítsa be, hogy megszelídítette, őt már többé nem érdeklik a csodák.

Chilia épp a ruhákat teregette, az udvaron két fa közé keresztben kifeszítet spárgára aggatta a hófehér lepedőket, az ágyneműhuzatot, nekem fogalmam sem volt, a lakásban mi történik, ott guggoltam a csipeszekkel teli kosárral az ölemben, és azt figyeltem, hogyan mászik a fűszálon egy katicabogár, miközben feltámadt a szél, és megbillentette a bogarat. Én felsikoltottam, megijedtem, mi van, ha leesik, de nem történt semmi, anyám újabb ruháért nyúlt, az orromat megcsapta a széllel a friss mosószer szaga, erre kaptam fel a fejem, és néztem, ahogy tereget. Gyönyörű volt a szárnyak között, mintha minden ujjából tollak nőttek volna azért, hogy majd egyszer engem elröpítsenek.

Kérek csipeszt, sandított hátra anyám, én feltápázkodtam, hagytam a csudába a bogarat. Mennyivel szebb a himbálózás, mint a szárnyalás. A hinta, mint a repülés, jut most eszembe, de nincsen rá válaszom. És ugyanígy, Chilia Bhaaba karjánál mi lehet szebb a világon, a fehérnél ugyan mi színesebb, és ha anyámnak minden ujja egy-egy pihetoll, talán van esélyem nekem is arra, hogy egyszer madárrá váljak, és felrepüljek a hegyek közé, apám után, Manokleinnel a hátamon.

David azt mondta, mindig vissza kell jönni, a hazaérkezés, az emberekkel való együttélés jelenti a csúcok meghódítását. Ő valójában ezért vág neki az útnak. Ezzel annyit ért el, hogy bennem a feje tetejére állította a hegyeket, teljesen összezarodtam, a talpam alatt vagy a fejem fölött lakik-e az isten, és ugyan honnan hullanak rám éjszakánként a csillagok. Talán Manoklein is ezért akarta látni a Hóoroszlánt. Titkon abban bízott, kiderül, hogy apánk nem a hegyeket mássza meg, amikor eltűnik hónapokra. A hazaérkezés hátha csak egy ócska játék, van egy másik, titkos élete, ahova nem akar beengedni senkit. Manoklein titkokat akart és magaslatot, megrázó, katartikus hallgatást. Meséket. Zavarba akarta hozni apánkat, vagy legalább egy pillanatra kibillenteni mélységes mély nyugalomból, rendíthetlenségéből. A szemében ő volt az igazi hegy, meghódíthatatlan, felfoghatatlan, minden részletében és mozdulatában nyers erő.

Ezt láthatta akkor is, amikor Manoklein kimondta, hogy látni akarja a Hóoroszlánt. A szemöldöke sem rezdült, komoran nézett rá, és csak annyit mondott, jó. De mondd meg, hogy miért akarod látni. Tudni akarom, hogy milyen. Igazi-e. Hogy él-e, sorjázott a száján a néhány előre begyakorolt érv, mert az várható volt, hogy apánk legalább erre rá fog kérdezni. Ugyan miért. Aztán Manoklein beharapta az alsó ajkát, elfogytak a mondatai, vesztesre állt.

Amikor utólag mesélte, hozzákucorodva hallgattam, meg-megállítottam, rákérdezve, apa pontosan hogyan állt, elnézett-e közben, megvakarta-e a homlokát, tudni akartam minden részletet, mintha ott lettem volna én is, és közben átkoztam az összes csipeszt, de hiába, én akkor gyűlöltem meg először anyámat.

Most, hogy itthon vagyok, sokkal több idő jut mindenre, elbambultam, az asztal letört lemezét piszkálgatom a körmömmel, szóval ma sem értem, végül én miért maradtam otthon. Hiszen Manoklein rólam is beszélt, úgy képzelte, hárman vágunk neki a hegynek, és én emiatt legbelül hálás voltam, és büszke is a testvéremre. Emlékezhetnék arra, hogy szebbnek láttam a várakozást, mint a megérkezést, hogy kíváncsibb és lustább voltam annál, mintsem heteken át gyalogoljak a semmibe. Értelmetlennek is gondoltam talán, ugyan a Hóoroszlánt megnéztem volna, de annyira ő sem érdekelt, és ha már Manoklein találkozik vele, gondoltam, az majdnem olyan, mintha én is látnám. De meg kell vallanom, meggonoszodtam. Takargathatom ezt a fájdalommal, sértettséggel, de attól még igaz. Látni akartam anyámat, hogy fáj-e neki, ha elmegy a fia és a férje, kíváncsi voltam, mit kezd velem, milyen, amikor egyedül van a házban, amikor nincs, aki a csipeszt nyújtja, hiszen a távoli férfiak miatt nekem is új feladataim lettek, nem bújhattam el többé a lepedő szárnyai között az intésére várva.

Fárasztó napok következtek mindannyiunknak. Apám és Manoklein a mindennapos edzések miatt volt törődött, éjjel az ágyba zuhantak, reggel már csak a hideg lepedő maradt az ágyban Manoklein helyén, elmaradtak a közös reggelik,

a lustálkodás és a bunkerépítés. Anyám és én egyre elviselhetetlenebbnek éreztük a hiányukat. Chilia Bhaaba hízni kezdett, mintha az edzések alatt a fiáról és a férjéről leszáradó hús az ő testére kúszott volna át. Lágyabbak lettek a vonásai, sokkal sebezhetőbbé vált. A szívem mélyén sajnáltam, igazságtalannak éreztem mindazt, ami történik, de legalább a gyűlöletben közösnek kellett vele lennem, nem gyűlölhettem apámat és Manokleint, mert akkor végképp elszakad minden kötél. Fent talán van egy égi mérleg, ami a családokat mázsálja, és nem nyomhat többet senki, mint azt előre kitervelték, ami itt sok, az a másik oldalon hiány. Ami Manoklein, az a másik részben te vagy, Titili, mondta apám, nincs különbség, de én sikitva löktem le magamról a karját, hogy hagyjál, hazudsz, aztán anyám próbált magához vonni, de kicsim, ez csak egy hegy, a papa mindig hazajön hozzád. Fogalma sem volt, hogy miféle átkot mond magára.

Akkoriban láttam először, hogy a nők boszorkányosan bármire képesek, különösen, ha az élet múlik rajta. Nem a saját életük, az alig volt fontos, vagy megforgatták, és úgy tettek, mintha kevésbé lenne fontos, holott az volt. Gyűlöltem az álságosságot, az elhallgatott és visszafojtott dühöt, mert az ébredéstől a napnyugtáig minden hazudni tanított, míg előtte soha.

David és Manoklein titkos szövetségre léptek. Olyan hely teremtődött, ahova számomra nem volt bebocsátás. Anyámnak még csak-csak, de azt nem értettem, forrongó szívvel leskelődtem a szüleim után, undorodva és riadtan, akarva-akaratlan kutakodtam, nyögéseket és zajokat akartam hallani. Kulcslyukon leskelődtem vasárnap reggel és szombat délután, azt akartam, valami maradjon meg nekem, legyen saját titkom, ha már az életükből kizártak. Ebből a nyugodt délutánból viszszanézve milyen fájdalmasan nevetséges az egész. Titok volt anyám testén apám, de arra én sem számítottam, hogy ilyen történhet, hogy a gyermeki mohóság végül önmagát falja fel. Az ajtó elé görnyedve és lélegzetvisszafojtva próbáltam valamit összerakni a darabokra tört valóság képkockái közül, vártam, hogy hova fog átköltözni belőlem a düh, kit lehet gyűlölni, mit lehet összetörni, de minden másképpen alakult.

Nem láttam semmit. A korábban kiismerhetetlenül egymásba gabalyodó testek, az anyám és az apám eltűntek, mindent beborítottak a fehér és sötét, villódzó túlvilági fények, előbb a fülem kezdett zúgni, aztán szédülni kezdtem, a világ megpördült velem, és megállíthatatlanul tartott valahova, abban a térben és időben nem volt semmi megbocsátás. Ház volt, bár a fedett és összeérő falakat otthonnak nem lehetett nevezni. Az óriás lépcsőn nem tudtam végigmenni, a szárnyas ajtók tárva-nyitva álltak, mozdulatlan óriás víztömeg nézett velem farkasszemet. Éreztem valami megkönnyebbülésfélét is, hogy akkor végre vége, hazaértem, és nincs hova menni tovább, de egyszerűen nem akartam felfogni, minden sejtem és porcikám tiltakozott az ellen, amit az ajtók mutattak. Legalább a kilincsig ért a víz, a felszínen lebegtek a macskák etetőtálkái, a könnyű műanyag élettelenül ringott, odébb egy-egy növényt láttam megemelkedni, mintha fulladás után lökte volna ki őket a víz magából. A csónak, amiben ültem, magától haladt, körülöttem mindenhol a néma semmi, se madárdal, se békák. Megtanult befelé szólni a víz, megtanultak nem venni levegőt az élők, hol voltál akkor Manoklein, amikor olyan nagy szükségem volt rád, hol voltál, amikor az ajtókon túl, elhagyva a házat anyai zöld közérül-

tem, áthatolhatatlan, buja ártéri erdőbe, és nyers növényiszag helyett, amit vártam, csak a semmi szaga csapott meg, tudod, Manoklein, hogy a semminek van szaga? Tudod, milyen szagú a réműlet? A tökéletes felszámolódás, amiben már dűh sincs, fájdalom se, bénán lóg a lélek, bénán és ostobán, akkor ezt éreztem, de fogalmam sem volt róla, alig voltam tizennégy éves, csak buta sodródás, a vízre tett test, ennyi voltam, míg te a saját hegyeden kaptattál a gyermekkor Hóoroszlánja után.

Micsoda csönd van, Manoklein. Szinte hallom, ahogy mordul a föld a hegy gyomrában.

Addigra már számtalan hegyet bejártunk, pár évvel a születésünk után Chilia Bhaaba és David vittek magukkal a közeli erdőkre. Sokkal ismerősebb tudott lenni a természet, mint a város rutinszerűen ismétlődő zajai, pedig együtt tanultuk meg a villamosnak, az autók túlköléseinek és a vasárnapi ebédek alatti villakoccnásnak a hangjával. Apám fontosnak tartotta, hogy mindenhol otthon érezzük magunkat, de így csak ő fogalmazott, anyánk a félelem felől közelített. Abban egyetértettek, hogy a gyereket szabadnak kell nevelni, bármilyen lehetetlen is a vállalkozás. Amit a nyolcezresen átéltem, Chilia, azt muszáj neki is megtapasztalnia. Ha egyszer az életben meglátja azokat a magaslatokat, nem éltünk hiába.

Apám volt a szikárabb és a nyersebb, mégis anyám volt a józanabb. David az utakat tervezte el mértani pontossággal, hogy aztán a megfelelő pillanatban sutba dobja, és rugalmasan másmerre menjen, Chilia kitartott a végsőkéig, ő szorongott éjszakánként, rettegett az árnyaktól és a fényektől, meg attól, hogy a hegy egyszer úgy dönt, magának akarja a szeretteit. Anyám a csöndet kereste, de végül csak a halálos ágyán találta meg. Addig gyakran tűzte kontyba a haját, ha nők közé ment, lassabban szedte a lépteit, ha a piacon haladt át, fontos volt neki, hogy mit mondanak mások, és ezen nem tudott David sem változtatni. Apám előbb szerette meg anyám görceit, mint ő maga, mert tudta, mit rejt ez a mélység, tudta, hogy anyám keménysége csupán látszat.

Szóval tizennégy évesek lettünk, amikor Manoklein külön utakra indult apámmal, én pedig otthon maradtam a lepedők közé szorult szívvel, anyámmal, elveszve az imbolygó falak között, amelyek minden alkalommal azt az első pillanatot juttatták eszembe a katicabogárral. Arra gondoltam, talán lehetséges, hogy a vörös foltokat álmodtam, hogy igazából az a katicabogár volt, nem az én vérem. De anyám keze aznap máshogy nyúlt a lepedő után, amikor én a himbálózást figyeltem, lábaim között az első betéttel. Vastag volt, és zavart, kényelmetlenül feszengtem, akkor jött a bogár, szóval lehet ilyen könnyedén is élni, ilyen lebegősen, mint a katica, ilyen szállósan, mint a kiterített ruhák.

Nincs mitől félned, nyugtatott anyám, de nem emlékszem félelemre, hiszen David azt akarta, hogy ne tanuljunk meg félni, anyám pedig csak mások ítéleteitől rettegett, de mégis, volt valami, amitől tartottam, mert egyáltalán nem ismertem. Hiába mondtam volna, hogy most már semmi sem lesz ugyanúgy, idegen lett a testem, idegen és vérzik, pedig azt mondom, mama, hogy minden rendben van. De aki vérzik, az legalább fél. Vagy én nem érzek semmit.

Meredtem magam elé a bugyira, a bugyimban a betétre, idegen volt a régi alsónemű, idegenek a combjaim és Chilia Bhaaba tekintete is. Nem ismertem az elengedést, mindenhez kötődtem, a Hóoroszlánhoz és Davidhoz, a jégszívű Hóki-

rálýnőhöz, minden egyes meséhez, amit az ágyon összebújva hallottunk. Nem tudtam, milyen, ha valami nincs, hiszen megvolt minden, szüleink nevetve csipkedtek össze, amikor sírásra görbült a szánk, hogy ugyan mi fáj, amikor ilyen gyönyörű az ég. És Manokleinnel együtt én elhittem.

A nevetés feloldozott, Manoklein kis ökleivel visszagyömöszt, aztán egymásra kacsintottunk, és egyszerre indultunk meg feléjük. Hatalmas sikoltozások és kacagások közepette vetettük rájuk magunkat, az ágyon elterült az óriás, és lankás völgy lett anyámból, aki felsegített, átemelt, hogy mielőbb apánkhoz érjek. Nagy zubogással gurult le róla Manoklein, aztán én követtem, gyomroztuk, hempereg-tünk, míg a végén kifulladásra, lihegve hevertünk egymáson, egymás mellett, összegabalyodva, elterülve.

Néztem anyám és apám kezét, és arra gondoltam, hogy ezek vajon mikor kulcsolták össze, hiszen míg mi hancúroztunk, ők egymásba kapaszkodtak, úgy tartották nekünk a világot – a lanka és a hegymagas ér abban a két kézben – össze, és egy pillanatra levegőt is elfelejtettem venni, úgy néztem, mert eszembe jutott, hogy nekem nem fogja így a kezem apám, és a gyönyörű anyám keze apámét fogja, tehát az sem szabad, Manokleiné pedig egészen messze van, akkor már értem, miért folyik belőlem a vér.

Titili, te megsebesültél, szolt oda Manoklein, én meg folytattam a játékot, hogy igen, Manoklein, erősebb volt a Hóoroszlán, de majd legközelebb én fogok győzni, ő viszont közbevágott, hogy nem, nem, nem arra gondolok, hanem a bugyidra, nézd, ott sebesültél meg. Vérzel. Erre már anyám is megmerevedett, a lankás vidékből kavicsok lettek, de kevesen ahhoz és kemények, hogy felitassák a szivárgást.

